

Rätt till vård och en orientering i vårdkedjan

Rätten till hälsa

Mänskliga rättigheter

> internationell rätt/folkrätt

- reglerar **statens skyldigheter** och **individens rättigheter**
- slår fast att **alla människor är lika i värde** och rättigheter
- är **universella**
- är **alla viktiga**
- **samverkar ömsesidigt** som delar av samma helhet
- är omistliga (inalienable), d v s **kan inte fräntas människor**
- utgår från **etiska principer**
- är **internationella regler** mellan stater som utvecklats fr a efter andra världskriget

AAAQ –

Availability, Accessibility, Acceptability, Quality

Tillgång, tillgänglighet, godtagbarhet, kvalitet

fyra centrala begrepp som används för att bedöma om rätten till hälsa uppfylls.

- **Tillgång** (availability) : hälsotjänster, hälsoprogram o s v ska finnas i landet
- **Tillgänglighet** (accessibility) (även åtkomlighet): den hälsoservice som finns i ett land måste vara tillgänglig för alla i landet
 - ej diskriminerande
 - fysisk, ekonomisk, informationsmässig tillgänglighet (t ex för marginaliserade grupper, funktionsnedsatta)
- **Godtagbarhet** (acceptability): respekt för medicinsk etik och olika "kulturer"
- **Kvalitet** (quality): god vetenskaplig och medicinsk kvalitet
- Tillgång till mat, rent dricksvatten, bostad, sanitära förhållanden, hälsosam miljö, säkra och hälsosamma arbetsförhållanden krävs för att uppfylla rätten till hälsa.

Rätten till hälsa

- *"För att en människa ska kunna leva ett drägligt och värdigt liv måste rätten till hälsa vara tillgodosedd"* Regeringens webbplats :www.manskligarattigheter.se
- [FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna artikel 25](#)
- [FN:s konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter artikel 12](#)
- [Europeiska sociala stadgan \(reviderad\) artikel 11](#)

Jämlikhet är inte detsamma som rättvisa

Jämlikhet

Rättvisa

Vård och tandvård:

50:- / besök, 50:- / recept Akut – annan avgift

”Vård som inte kan anstå” –

Lag 208:344 om hälso- och sjukvård till asylsökande m fl.

Lag 2013:407 om hälso- och sjukvård till utlänningar som vistas i Sverige utan giltiga tillstånd

- **akut vård och behandling** (omedelbar vård)
- vård och behandling som är mer än omedelbar vård, det vill säga **lagen omfattar inte bara akut vård**
- vård och behandling av sjukdomar och skador **där även en måttlig fördröjning kan innebära allvarliga följder för patienten**
- vård som kan **motverka ett mer allvarligt sjukdomstillstånd**
- vård för att **undvika mer omfattande vård och behandling**
- vård för **att minska användningen av mer resurskrävande akuta behandlingsåtgärder**
- vård som är **följdinsatser av vård som getts (inklusive psykiatrisk vård)**

- Ansvarig behandlare/legitimerad personal avgör behoven
- <https://www.socialstyrelsen.se/vardochomsorgforasylsokandemedflera/halso-ochsjukvardochtandvard/vilkenvardskaerbjudas/vardsomintekanansta>

- Hur hade jag gjort med en folkbokförd?
- Vilka är patientens behov?
- Vilka/vad är prioriteringsgrunderna i det här fallet?
- Vad kan vänta?

Glöm inte rätten till....

- TOLK
- HJÄLPMEDEL
- SJUKRESOR

- **Hjälp till flyktingar finns i hela världen!**

- Vården omfattar alla typer av vård: somatisk och psykiatrisk hälso- och sjukvård samt tandvård.
- Vård för personer med särskilda behov (som utsatts för tortyr, allvarliga övergrepp eller trauma) bör bedömas särskilt omsorgsfullt!

- Ingen får nekas akut omhändertagande!
- Ekonomi och juridisk status klaras ut i efterhand!
- All vård som ges skall vara enligt vetenskap och beprövad erfarenhet – evidensbaserad!

Vuxna – vilken vård?

Alltid enligt vetenskap och beprövad erfarenhet evidensbaserat!

- Kvotflyktingar
- Asylsökande
- Papperslösa
- Oförsäkrade EU-medborgare
- Tredjeland-medborgare
- Förvarstagna
- Bevispersoner
- Anhöriga

Asylsökande och papperslösa

- Hälsoundersökningar - 6 VC (Valsta i Sigtuna, Rissne, Rågsved, Fittja, Rinkeby och Wasa i Södertälje)
- I övrigt – fritt val till vårdcentral
- *Primärvården är specialiserad första linjens psykiatri*
- Patienter med flyktbakgrund skall *inte "allmänt" hänvisas till "specialister"*
- All psykiatri har ett ansvar för traumatiserade patienter (De olika klinikerna kan vara olika organiserade. Tag reda på vad som gäller på din arbetsplats gällande traumavården.)

- **Tandvård** (närmaste **Folktandvård** eller **Distriktstandvård** utifrån adress – AKUT TANDVÅRD på Flemminggatan – medicinsk tandvård vid sjukhusen – specialiserad tandvård vissa kliniker)

- **Specialiserad vård** – remisser , glöm inte uppföljning och efterbehandlingar
- **Kris- och traumacentrum** (pilotprojekt asylsökande) egenanmälan, ej remisstväng
- **Röda Korsets Center för torterade flyktingar med uppehållstillstånd** egenanmälan, ej remisstväng
- **BUP** – lokala öppenvårdsmottagningar, *BUP Asylpsykiatriska enheten* (uppgivenhetssyndrom), *BUP Traumaenhet* (traumatiserade barn)

- **Socialtjänst** – (Socialtjänsten har alltid det yttersta ansvaret för att barn inte skall fara illa. Papperslösa har rätt att ansöka om stöd – viktigt att göra det skriftligt – med ett skriftligt besked kan en överklagan göras.)

- Folkbokförd > vård, avgifter och rättigheter som "alla" andra.
- Medborgarskap oviktigt

Barn och ungdom under 18 år

inom Stockholms län

- Asylsökande barn under 18 år och barn som vistas i landet utan tillstånd har rätt till all hälso- sjukvård inklusive tandvård på samma villkor som barn folkbokförda i Sverige.
- Huvudregeln är att barn under 18 år inte betalar patientavgift för besök i öppen vård eller sluten vård.
- Undantag: För besök på akutsjukhusens akutmottagningar, Närakuten Barn vid Astrid Lindgrens Barnakut samt lättakuten på Karolinska Huddinge, är avgiften 120 kr.

barn 2

- Avgiftsfri vård gäller till exempel på:
 - ungdomsmottagningar
 - vårdcentraler
 - sjukhus
- Ett barn som har en smittsam sjukdom och behöver behandling får vård utan kostnad.

barn 3 Tandvård

- Folktandvården och Distriktstandvården – asylsökande/papperslösa
- Avgiftsfritt till **den dag** då de fyller **18 år**
- Vid uppehållstillstånd fritt val av tandläkare efter 3års ålder
- Vid uppehållstillstånd - den som är **född 1996 eller senare och folkbokförd**, har **avgiftsfri tandvård** till och med det år de fyller 23. **Från 1 januari det år du fyller 24 måste du börja betala.**

Legitimationen är ett ...

- kvitto **inför mig själv** på min yrkeskompetens och behörighet att fatta beslut.
- kvitto **inför samhälle och patient** att jag är behörig och kompetent att ta ställning gällande behov av vård.
-åtagande att inte diskriminera en patient utifrån kön, könsöverskridande identitet, etnicitet, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder

- www.uppdragpsyiskhalsa.se/asylsökande/verktygsbanken/
...filmer om tänder och munhälsa
- <https://vimeo.com/album/4390167>
- Tänder och munhälsa för vuxna – värderingar och ekonomi
- Tänder och munhälsa för vuxna – vad skall jag titta efter?
- Vatten – är det den bästa drycken?

https://skl.se/halsasjukvard/vardavpersonerfranandralander Vård av personer från andra...

Press Kurser och konferenser Om SKL Lättläst English pages Kontakt

 Sveriges Kommuner och Landsting

Arbetsgivare, kollektivavtal Demokrati, ledning, styrning Ekonomi, juridik, statistik **Hälsa, sjukvård** Integration, social omsorg Näringsliv, arbete, digitalisering Samhällsplanering, infrastruktur Skola, kultur, fritid

Startsida / [Hälsa, sjukvård](#) / Vård av personer från andra länder

Publicerad: 15 augusti 2016 [Lyssna](#)

Vård av personer från andra länder

Här beskrivs de regler som gäller för hälso- och sjukvård till EU/EES- och konventionspatienter, utlandssvenskar, övriga utländska medborgare, asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd.

Hjälpte informationen på sidan dig? Ja Nej | [Skriv ut](#)

Hälsa, sjukvård

Vård av personer från andra länder

- Hälso- och sjukvård för asylsökande
- Vård av EU/EES- och konventionspatienter, utlandssvenskar, övriga utländska medborgare
- Vård till personer utan nödvändiga tillstånd

Sveriges Kommuner och Landsting
SKL är en arbetsgivar- och intresseorganisation för landets alla kommuner, landsting och regioner.

SV 17:17
2017-11-28

Browser window showing the website <http://vardgivarguiden.se/>. The page features a navigation bar with links: Arkiv, Redigera, Visa, Favoriter, Verktyg, Hjälp. The main header includes the logo for Vårdgivarguiden (Stockholms Läns Landsting) and navigation links: Behandlingsstöd, Patientadministration, Avtal / Uppdrag, and Utbildning / Utveckling.

A search bar is present with the text "Sök på Vårdgivarguiden" and a "Sök" button.

The main content area displays a large image of a healthcare professional (nurse) interacting with an elderly patient. Below the image, the text reads: "Så blir strukturen för akut vård 2018" and "I Framtidsplanen för hälso- och sjukvård är ett av uppdragen att skapa fler och tydliga nivåer för akutvården för att underlätta för både patienter och vårdgivare."

On the right side, there is a "Genvägar" (Shortcuts) section with links to: Elektroniska katalogen, EK; eTjänstekort; Smittskydd; Vårdhygien; and Vårdutbud i SLL.

Below the shortcuts is a "Nyheter" (News) section dated 5 februari 2018, titled "Har du eller en kollega gjort något bra för miljön?" (Have you or a colleague done something good for the environment?). The text states: "Nu är det dags att nominera bidrag till årets miljöpris." (Now it's time to nominate contributions to this year's environmental prize).

The Windows taskbar at the bottom shows various application icons, including Internet Explorer, File Explorer, and Google Chrome. The system clock indicates the date is 2018-02-05 and the time is 15:07.

- BUP har påbörjat en behandling, patienten fyller 18 år, kanske kommer hen att utvisas.....?

- Asylsökande/Papperslös patient skrivs ut från vårdavdelning – hur göra med uppföljning/öppenvård?

Osäker? - Ring!

- Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, HSF
- patientavgiftsfrågor@sl.se

08-123 132 00

- Pia Skarin
- Mehrnaz Aram
- Umar Shah